

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	HIRDETÉSEKET
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	dr. BALOGHY ERNŐ.	BITTERMANN NÁNDOR.	és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA”

XXVI. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 kor.
Fél évre	6 kor.
Negyed évre	3 kor.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

A „Bácska” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Popp György kitüntetése.

A hivatalos lap vasárnapi száma közölte, hogy Ő Felsége a király Popp György kir. tanácsos zombori pénzügyigazgatónak kitért szolgálata elismeré-

seül a III. oszt. vaskorona rendet adományozta.

Ez a kitüntetés egy emberöltőre terjedő, érdemekben és sikerekben gazdag munkásságnak a megjutalmazása.

Alig 6 hete foglalta el Popp György a zombori pénzügyigazgatói állást, e rövid idő alatti működésével is megerősítette azt a felőle táplált jó véleményyt, — mely idejövételét megelőzte — hogy 35 évet meghaladó szolgálata alatt a kötelesség teljesítésben mindig első volt, a munkában sosem fáradt ki, s 60 éves kora dacára ma is azzal az ambícióval és lobogó lelkesedéssel végzi teendőit, mint pályája kezdetén.

Elve volt mindig s ma is az, hogy az adózó közönség és a kincstár érdekeit egyenlő igazságszeretettel kell szolgálni. 35 évi szolgálatából 28 évet töltött el eddig hivatalfőnöki minőségben, s ezen idő alatt tehetségével, munkásságával és igazságszeretettel nagy felelősséget, mint alárendeltjei szeretetét és becsülését vitva ki mindenha.

Idejövetele előtt Kolozsvárt, Gyulafehérvárt, Nagyenyeden és Nyiregyházán

működött s munkatársai mindenütt körül-vették becsülésük tiszta fényével, el-árasztották sziveik meleg szeretetével.

De a hivatalos teendőin kívül igen eredményes irodalmi tevékenységet is fejtett ki.

Két vaskos kötet munka eredménye az e téren kifejtett vasszorgalomnak s ezenfelül az az erkölcsi siker, hogy szakműveivel az ő keze vágott először biztos ösvényt abban a szövevényes bozótban, amelyet a pénzügyi törvények és rendeletek tömege alkot, s amely ösvényen haladva a mai pénzügyi tisztviselő nemzedék megtalálja az igazsághoz vezető utat a törvények igazságos alkalmazásában.

Fáradhatlan tevékenységével s irodalmi működésével már régen magára vonta az illetékes tényezők s a korona figyelmét; ez eredményezte egyfelől a királyi kitüntetést, másfelől pedig azt, hogy az ország legfontosabb igazgatóságának, a zombori pénzügyigazgatóságának az élére állított.

Ha még megemlítjük azt, hogy a vidéki pénzügyi tisztviselők közt Popp

A BÁCSCA tárcája.

Banjo.

Cissie Loftus novellája.

Angol eredetiből fordította: **Zsoldos Benő.**

I.

— Én azt hiszem — szólt Banjo, több heveséggel, mint amennyi éppen szükségesnek látszott — hogy egy nő, aki szeret egy férfit s azt ennek értésére is adja, aztán mégis másnak a karjaiba dobja magát: legnagyobb mértékben megérdemli a megvetést. Én részéről semmi melegséget sem tudnék találni ilyen nő részére. Ha én szeretnék egy férfit, örökre tudnám őt szeretni és semmi sem lenne képes irányában megváltoztatni.

— Valóban kis leányom? — kérdezte a férfi.

— Igen! — felelt a lány habozás nélkül, s aztán könyvét felkapva, kiment a szobából.

II.

— Ma születésnapod van — szólt a férfi, érdeklődéssel nézve a lányra. — Hány éves vagy?

— Tizenhat — felelt büszkén a lány.

— És ezt a csinos övet kaptad születésnap ajándékkul?

— Igen! — Mennyire érdeklődik! — tűnődött.

— Nos — szólt hozzá a férfi gyöngéden — én nem hoztam ajándékot számodra, hanem szívem mélyéből kívánok neked boldogságot kis leányom s remélem, hogy sokkal több születésnapot fogsz elérni, mint amennyit te óhajtanál.

— Többé nem vagyok kis leány! Már megnőttem! — s kissé felemelte fejét, hasztalanul törekedve arra, hogy nagyobbak lássék.

III.

— Ma el fogok menni az énekórásra — szólt a férfi.

— Valóban? — kérdezte a lány idegesen — óh én nagy zavarban leszek s bizony tudom, hogy egy dalt sem leszek képes el-énekelni.

— Nos, majd meglássuk! — mondta szeliden a férfi és eltávozott.

Énekóra után találkoztak sétaközben. A férfi megfogta a lány kezét mind a két kezével.

— Valóban pompásan énekeltél — szólt — csupán egy kis hibát vettem észre, melyet igyekezned kell kijavítani.

A lány szive erősen dobogott, mert a férfi még mindig tartotta a kezét.

— Nem nyitod ki eléggé a szádat, mikor énekelsz — folytatta a férfi. Pedig neked nagyon esinos kis száad van — jegyezte meg mosolyogva — s így éppenséggel nincs mitől tartanod.

— Meg fogom próbálni — szólt esenedesen a lány.

— Ő úgy gondolja, hogy esinos szám van — szólt a lány aznap magában. Ugy látom, ő szeret velem foglalkozni. Én szeretem őt.

IV.

— Ma az én születésnapom van — szólt a férfi a lányhoz egy vagy két héttel azután. Meg fogsz-e ma engem lepni valamivel?

— Nincs semmim, amit neked adhaszak — szólt a lány, félénken tekintve rá. Mit sem tudtam az egészről.

— És megleptél volna valamivel, ha tudtad volna?

— Igazán nem tudtam, pedig nagyon szerettem volna!

Szünet mulva:

— Akarsz-e egy csókot adni nekem, kis leányom?

A férfi megfogta a lány kezét s szeliden magához vonta őt.

— Adj egy csókot kedvesem!

György volt az első, aki aktív szolgálatban 40 szolgálati év betöltése előtt királyi kintüntetésben részesült az alkotmány visszaállítása óta, akkor magyarázatát adtuk annak is, hogy milyen érdemes férfi a kintüntetett.

A királyi kintüntetés alkalmából a pénzügyigazgatóság és a mellé rendelt számvétség tisztikara folyó évi szeptember hó 29-én tisztelgett nála. A tisztikar érzelmeit és jókívánatait Szigethy Vilmos pénzügyi tanácsos lelkes, szép beszédben tolmácsolta, amelyet sűrűn szakított félbe a zajos éljenzés, de ez az éljenzés akkor érte el tetőpontját, amikor a szónok beszédje végén azt hangsúlyozta, hogy a szeretett pénzügyigazgató becsületes mellére nagyon jól odailik az a fényes érdemjel, mert annak fénye bevilágít nemes szívébe, amely a tisztikarnak — jövőbeli munkásságában és működésében — fényes szövétnekként fog szolgálni.

Az üdvözlő beszédre felhangzott szünni nem akaró zajos éljenzés lecsillapulta után az ünnepelt pénzügyigazgató meghatottan válaszolt. Megköszönte a tisztikar figyelmét és jókívánatait, visszapillantást vetett hosszú szolgálatára s a többek közt körülbelül a következőket mondta:

„Szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy ezelőtt 30 évvel én voltam az első, aki a „mert“-et, vagyis azt mondtam ki először, hogy a p. ü. tisztviselőt működésében ne a merev fiskális érdek, hanem az igazság vezesse, s mikor nagyobb hatáskörben, pénzügyigazgatói állásban, terem nyilott, ezt az elvet érvényre is emeltem. Hivatalos pályámon egy szentháromságot imádtam mindig; a szorgalommal párosult mun-

kásságot, a szakképzettséget és a tisztakezűséget. Ezt fogom ezentúl is imádni és a tisztikar minden tagjától megkövetelni.“

Beszédét, melyet a tisztikarnak sűrű tetszésnyilvánítása szakított félbe, a következő szép hasonlattal fejezte be:

„A kir. kintüntetéssel úgy vagyok, mint az a matrona, aki bálanyai tisztet töltött be, és a rendezőség kedveskedésből csokrot nyújtott neki. A bálanya nem tette ablakába a csokrot, mert annak nem lett volna semmi értelme, hanem a virágokat szétszította a bál szépségei között, akik a bál sikeréhez hozzájárultak. A kintüntetést én sem foglalom le a magam számára, annak egy részét volt munkatársaimnak, más részét jelenlegi munkatársaimnak előlegül juttatom és abból magamnak csak a vázát és a nefelejsét tartom meg.“

A nagy hatást keltett beszéd befejezése után felhangzott a tisztikar lelkes éljenzése és az ünnepelt pénzügyigazgató a tisztelgők mindegyikével kezét szorított s ezzel a szép ünnepély véget ért.

A miniszterelnök lemondása. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök beadta lemondását. A lemondás oka az általán ismert képviselőházi szavazás.

A tűzoltókról.

(T. Z.) A fővárosban történt óriási szerencsétlenség óta aktuálisá vált a tűzoltókról beszélni. Mi sem maradhatunk el a többiektől; már csak azért sem, mert pár hét óta különösen itt e megyében szőnyegre került a tűzoltóság kérdése.

Ne ijedjünk meg, nem történt nagy

szerencsétlenség csak annyi, hogy: az egyik nagy községünkben feloszlatták a tűzoltóságot, egy másik községünkben pedig nem akarták azt szervezni.

Ime a két eset, amely szőnyegre hozta a tűzrendészet ügyét. Lehet, hogy eddig nem nagy fontosságot tulajdonítottak e két esetnek, hiszen elismert tény az, hogy a többség csak akkor gondol komolyan a tűzoltókkal, ha már kigyulladt a háza teteje, — különben csak a parádézásaikat bámulja meg.

Mi azonban, akik nyilván tartjuk a megyében oly gyakori és anyagi tekintetektől oly szomorú kimenetelű tüzeseteket, bizony nagyon fontos, de nagyon sajnálatos jelenségnek is tartjuk azt, hogy a két község lakossága oly könnyen napirendre tér ez esetek felett.

Pár év előtt örvendetes jelenségként referálhattunk arról a hatalmas arányú mozgalomról, mely e megyében a tűzoltóság szervezésére irányult és a legszebb eredményekkel kecsegtetett. Megalakult a vármegyei tűzoltószövetség egy oly férfi vezetésével, kinek eddigi nyilvános ténykedései szakadatlan láncolatát képezik a legfényesebb eredményeknek. E férfi pedig Karácson Gyula, a vármegyének minden polgártól nagyrabecsült alispánja.

Méltó vezér volt, aki a modern kor leghumánusabb intézményének megszilárdításáért szállott ki a sikra.

Volt is eredménye az ő hathatós ténykedésének. A bács megyei fiatal tűzoltótestületek egyre-másra nyerték a díjakat, a lakosság pedig hálás szavakkal, nem ritkán szép jutalmakkal adózott derék védelmezőinek a legretentőbb ellenséggel, a pusztító vésszel szemben.

V.

— Maga rossz udvarló! — írta a lány a férfinak tréfásan. Ime itt a karácsony, mindenki meglepett valamivel, csak egyedül maga nem! Hát illik ez?

Ugyanaznap találkoztak s a férfi a lány vékony karjára egy finom arany karperecet csatolt, melyről a lány nevének gyémántokkal kirakott betűi esüngtek alá.

— Mily pompás! — kiáltott fel a lány meglepetve. Mily gyönyörű! De hát ugyan miért is hoztad ezt nekem? Csupán tréfából írtam s nem azért, hogy nekem bármit is küldjön. Sajnálom, hogy eljöttél s ezt hoztad, bármily gyönyörű legyen is ez.

— Ugy-e azt gondoltod, hogy én csupán a leveled megérkezése után szereztem ezt?

— Igazán azt hittem.

— Balga kis leány! Hiszen én ezt már több mint egy héttel ezelőtt vettem s alig vártam már, hogy ez a mai nap elérkezzék s én ezt az ajándékot neked elhozhassem.

— Nem tudom neked ezt eléggé megköszönni — mondta csöndesen a lány. Mily gyönyörű! És mily szép tőled, hogy megemlékeztél rólam!

— Mintha bizony nem gondolnék reád mindig! — szólt a férfi szemrehányólag.

— Bánom már, hogy irtam, még ha tréfából is — tündött a lány, mikor a férfi elment. Még azt fogja gondolni, hogy célzatosságból tettem. Csak ne volna oly pompás ez az ékszer!

És a gyémántok rezegtek és csillogtak a napfényben, a mint a lány a karját felemelte.

VI.

— Szeretni foglak örökre! írta a lány. Soha sem fogok megváltozni irányodban. Bármit megtennék érted — mindenre képes vagyok érted — s ha szükség volna rá, az életemet adnám te érted! Mondd nekem te is, hogy szeretsz — igazán szeretsz — szeress engem — engemet, a szegény kis leányt! Oh, mily nagyon szeretlek!

VII.

— Ő nagyon idős már hozzád! — kötekedtek a rokonok. Özvegy ember! Óreg ember! Hiszen már deresedik is a haja!

— Dehogyan is deresedik! — mondá a lány gunyosan. S aztán sokszor egészen fiatal embereknek is szürkülni kezd a hajuk.

— Tréfát űz veled! — mondták neki.

— Tréfát űz velem! — ismételte a lány megvetőleg, amint kedvesének komoly arca megjelent lelki szemei előtt.

— Az eszme — folytatták — egy gyermektől, mint te, cseppet sem észszerű dolog; egy házassal kezdted ki, aki elég idős ahhoz, hogy atyád is lehetne. Az egész város rólad fog beszélni!

— Borzasztó! — mormolta a lány türelmetlenül. Teljesen jól tudjátok, hogy ő nem házassal ember. Négy év óta özvegy s még egyáltalán nem lehet mondani idősnek. Hagyjatok magamra! — kiáltott fel aztán szenvedésteljes hangon.

— Semmi sem lesz a játékból — kiáltották folyvást körülötte. Föl kell hagynod az eféle szemérmelenséggel!

— Ezek soha sem fogják engedni, hogy nőül menjek hozzá — szólt a lány magában kétségbeesve — és én nem merek elszökni. Aztán meg őt sem kérdeztem meg.

— Igérd meg, hogy felhagysz ezzel az ostobasággal — biztatták a leányt.

— Nem! Soha! — felelte a lány töle telhető határozottsággal.

— Nem mozdulsz ki addig ebből a szobából, míg nem igéred, hogy vele többé nem találkozol!

Zokogás volt a felelet.

— Kis képzelő te! Dobd el magadtól

Sajna azonban, hogy a nagy lelkesedés csak egy ideig-óráig lobogó szalmaláng volt csupán.

Azok a községek, amelyek nagy lelkesedéssel soroztatták fiatalságukat az önkéntes harcosok sorába, idővel ismét visszaestek a letargiába és közönyösekké váltak fiatal intézményük iránt. Közönyösekké pedig akkor, mikor a fiatal sarj továbbfejlesztéséről, megerősítéséről esett a szó.

Persze ez anyagi áldozatot követelt, ami pedig mindig óriási nehézséget képez.

Voltak azonban oly községek is szégyenére a világhaladásnak, amelyek hallani sem akartak a tűzoltóság felállításáról és inkább emelték az osztrák mintára szabott „Schützen gildé“-k subvencióját és támogatták ezt a haszontalan szinpadit intézményt, mintsem hogy saját vagyoniuk, saját életük biztosításáért pár darab szerelvényt vásároltak volna a tűzoltóság részére.

Ezeknek fontosabb volt a bucsu napján német vezényszóra felhangzó puskaropogás, mint a saját, a családjuk élet és vagyon biztonsága.

De ne higyük ám, hogy e községek nem lettek felszólítva megtenni kötelességüket, sőt ellenkezőleg. A lelkes mozgalom vezetői szakadatlan argumentáltak, hogy az intézmény mily fontos, mily nélkülözhetetlen, — de hiába!

A nép csökönyös maradt és visszareplikázott: az öregapáinknak se voltak tűzoltóik, mégis eloltották a tüzet!

És ha megszólalt éjjelenként a vészharang, ami a kis falukban egy kisérteties hangverseny, összefutott a nép oltani.

Hogy milyen munka ez, azt nem akarjuk bővebben illusztrálni s elég ha azt a jelzöt rakjuk jellemzésül elébe, hogy: vandál munka!

Minden szakszerű vezetés nélkül rombolja az összerémült lakosság eszükök hijában mindazt amit utjában talál, menteni semmit sem ment meg és amit a tűz nem pusztított el, elpusztítják azt az avatatlan kezek.

Igy történik ez még ez ideig a legtöbb községben.

És ime, midőn a lapok oly borzasztó eseményekről értesítik a vidéket, mint a minő a párizsi árúház katasztrófája volt, akkor a helyett, hogy minden község lélekszakadva sietne a tűzoltóságot felállítani illetőleg a fennállót erősíteni, inkább megengedi annak leszerelését illetőleg megakadályozza annak felszerelését.

Na hát ez egyszerűen abszurdum ma, a XX. században, ahol e humánus intézmény életszükségletté vált, mint a falat kenyér.

Nem menti a községek abszurd eljárását semmi annál is inkább, mert az emberanyag ingyen áll szolgálatra és csak pár eszköz beszerzésén mulik a dolog.

Közbecsülést, jutalmat érdemelnek azok a derék emberek, akik életük kockázatásával minden anyagi érdek mellőzésével szállnak sikra felebarátaik jóvoltáért, nem pedig rideg közönyös-séget.

Támogatást, lelkes támogatást érdemelnek és ennél többet nem is kérnek.

És ha ezt meg nem adják nekik, csak saját rovásukra esik. A derék embereket megsértik, önmagukat pedig kiszolgáltatják a védtelen pusztulásnak.

Ha ez így jobban esik, ám csak csinálják továbbra is.

Szervezenek mindenütt kakastollas „Schützen vereineket“, hiszen ezzel csak a magyar hazának szereznek dicsőséget.

Mert hiszen fenomenális látvány ma, mikor minden polgár a hadsereg megmagyarosításáért küzd és lelkesedik, a „Schützerek“ felvonulása, kiknek élelapokba való felcícomázott parancsnoka ékesen vezényli a „Rechts schaut“-ot meg a „Habt-acht“-ot.

Ez kell a magyarnak, nem pedig a komoly, férfias intézmény!

De ha azután a tűz irgalmatlanul pusztítja az apró házakat utcák sorjában és hajléktalanná, koldussá válik a lakosság nagy tömege, akkor ne okolják a hatóságot, ne apelláljanak mások jószívűségére, hanem verjék a mea culpát azok, akiknek fontosabb a bucsuparádé, fontosabb a „Veterán corps“ a falu és a saját biztonságuknál.

Ez a mi megjegyzésünk a nálunk is aktuálissá vált kérdésre.

H i r e k.

Kossuth Ferenc Zomborban.

A függetlenségi párt vezére Kossuth Ferenc országgyűlési képviselő tegnap este a gyorsvonattal városunkba érkezett rokonainak, az Ambrozovits családnak látogatására. Fogadására megjelentek a zombori függetlenségi és 48-as párt tagjai teljes számmal.

Személyi hír. Sorsich Béla alezredes, a zombori zászlóalj ujonnan kinevezett parancsnoka, kedden városunkba érkezett. Tegnap pedig hivatalosan átvette a zászlóaljparancsnokságát.

Kitüntetett jegyző. A kolozsvári komlókiallítás Pinterovics Jenő petrováci jegyző, okszzerűen termelt kittingű minőségű komlójáért ezüst éremmel lett kitüntetve.

Oktober 6-ikát Obecsén a magyar népkör kezdeményezésére ez évben is meg fogják tünnepelni. Kedden este a népkörben társas vacsora lesz, amikor a fölkért szónokok a nap jelentőségét fogják méltatni.

az ilyenféle szerencsét! Az a férfi egy morzsányit sem gondol reád, csupán a bolondját járattja veled.

Csend.

— Igérd meg, hogy tul adsz rajta s jó leány leszel. Végy erőt magadon és igérd meg.

— Nem tehetem.

Négy nappal később.

— Igérd meg, hogy nem találkozol vele többé!

— Igérem — szolt a lány kétségbeesetten és — engedett.

— Még egyszer látnom kell őt — gondolta s megmondom neki, hogy nem vagyok hibás; kényszerítettek rá, hogy így tegyek. Oh édesem! Mily nyomorult is vagyok — még csak tizenhat évvel! Bárasak magamra hagynának ezek az emberek! Vajha soha se születtem volna!

VIII.

— Tehát nem tudsz hűséges lenni hozám? — kérdezte a férfi hidegen a lánytól.

— Oh nem tehetek róla! Nem tehetek róla! Nem hagytak volna békén soha; napról-napra már csaknem halálra gyötörtek. Végre is békességre és nyugalomra volt szükségem. Megígérték, hogy nem találkozom többé veled s ime, most is együtt vagyunk. Ha rájönnek,

talán meg is ölnek. Ez az utolsó együttlétünk! — kiáltott fel a lány keserűen. Ne érezz irántam egy csepp könyörületet sem — folytatá. Neked könnyű, aki a magad ura vagy, de annál borzasztóbb az én helyzetem. Ezzel tépelődöm reggel este, éjjel, úgy hogy már csaknem az örülés szélén állok. Valóban nem tehetek róla. Oh, felejts el engemet!

— Nem tudsz hűséges lenni! — hajtotta egyre a férfi. Itt valaki már van a dolgan!

— Biztosítlak, hogy nincs! — szolt a lány a legkomolyabban — bár tudom, hogy nem hiszesz nekem.

— Nem tudsz hűséges lenni!

— Felejts el s legyünk barátok — sirt a lány, arcát kendőjébe temetve. Vagy nem akarod? — susogta reszketően.

De mikorra feltekintett, a férfi már eltávozott.

IX.

A férfi s a lány jelen voltak az idény utolsó táncmultságán. Nem együtt. A férfi egyedül jött. A lány egy nagynénjével volt ott, meg egy unokafivérével, ki csaknem oly fiatal és bohó volt, mint ő maga s akivel állandóan gyöngéd flirtelést folytatott.

— Tudod e Banjo — szolt kísérője kacagva a lányhoz — hogy minket jegyespárnák gondolnak?!

— Jegyeseknek? — kérdezte a lány csipősen. Honnan keletkezhettek ez a nevetséges mendemonda?

— Nem tudom, de így van. És nem gondolod édesem, hogy mi ezt a hirt meg is valósíthatnánk? Tudod, én rendkívül szeretlek téged.

Mialatt beszélgettek, lassacskán körül sétáltak a teremben s egy párral kerültek szembe, akik néhány pillanatig erősen szemügre vették őket.

— Ő itt van! — mondta a lány magában. Kiváncsi vagyok, ki az a nő a karján?

S aztán meg arra volt kíváncsi, vajjon a férfi, kit ő szeretett, meghallotta-e unokafivérének legutóbbi megjegyzését.

— Menjünk tovább — szolt.

— Ők jegyesek! — mondta a nő mosolyogva a férfinak. Hát nem úgy néznek ki, mint egy turbékoló gerlice-pár?

A férfi nem felelt.

— Módot kell találnom, hogy beszéljek vele egy pillanatig, megmondani neki, hogy az nem igaz — gondolta a lány.

Lóverseny. Az október hó 11-én megtartandó lóverseny igen sikerültnek ígérkezik. A nevezési zárnappal tegnap esti 9 óráig volt. Lapunk zártáig az egyes futamokra a következő nevezések történtek:

II. Bácskai síkverseny. 1. Br. Putiani: Emike. 2. Folbert: Reveil. 3. Ugyanaz: Kezdő. 4. Fernbach Károly: Hűség. 5. Volford: Bibitz. 6. Pronay: Poravent. 7. gr. Pejacsevits: Óvás. 8. Ugyanaz: Win. 9. Krause: El-Batidor. 10. Ugyanaz: Attila. 11. Nagy A.: Páratlan. 12. Ugyanaz: Dama. 13. Dobó: Malachit. 14. Stein R.: Mind you. 15. Ugyanaz: Álmos.

III. Hölgyek díja. — Akadályverseny. 1. Hampl: Szeles. 2. Folbert: Kezdő. 3. Samarjai: St. Patrick. 4. Vojnits: Csinos. 5. Nagy A.: Zobnatica. 6. Ugyanaz: Honi II.

IV. Államdíj. 1. Folbert: Reveil. 2. Fernbach: Pezsgő. 3. Volford: Sipulusz. 4. Pronay: Paravent. 5. Pejacsevits: Win. 6. Krause: El-Batidor. 7. Ugyanaz: Attila. 8. Nagy A.: Dama. 9. Ugyanaz: Zobnatica. 10. Dobó: Malachit. 11. Stein: Mind-you.

V. Vigaszverseny. Valamennyi fentvezett, összesen 22 lo. Amint a fentiekből látszik, a nevezések várakozáson felül fényesen sikerültek. Lapunk legközelebbi számában közöljük a részletes programot.

Pályázati határidő meghosszabbítása. A kereskedelemügyi miniszter folyó hó 18-án kelt 60.428. száma rendeletével a posta- és távirtda növendékek felvételére megállapított határidőt ez évben kivételosen október hó végéig kiterjesztette s az egyes posta- és távirtda igazgatóságok által felvehető növendékek számát 15-ről 30-ra emelte fel.

A Jom-Kipur. A bűnbánás, az engesztelés nagy ünnepe volt tegnap izraelita polgártársainknál. Bőjtölve, imádkozva töltötték e napot, hogy vétkeikért, melyek az emberi gyarlóságnak következményei engesztelést nyerjenek a világok teremtőjétől. És a hatalmas teremtő az őszintén esdeklőket mindig meghallgatja. Az üzletek mind zárva voltak és a nap az ájtatosságnak volt szentelve.

Az iparos dalárda dalestélye. Városunknak eme agilis egyesülete folyó hó 4-én vasárnap tartja III. alapszabályszerű dalestélyét a Szemes féle vendéglőben. A dalestély nagysikerűnek ígérkezik és programja a következő: 1. Dalszabadság. Férfikar Ktcken J. től, éneklő a dalárda. 2. Magyar népdalok. Éneklő Engländer Eszter k. a., cimbalmon kíséri Perndl Margit k. a. 3. Szerelmek. Férfikar, Vörösmarty Mihály költeményére zenésítette Hoppe Rezső, éneklő a dalárda. 4. Harangjáték. Kettős dal. Veber

Csaknem egy órahosszáig kísérte figyelemmel a teremben s leste az alkalmat, de eredménytelenül. A lány végre is szenvedélyesen kocsiba dobta magát s hazahajtatott.

— Hogyan is bánhat ő így velem? — gondolta haragosan. Már elfelejtett engem! Annak az asszonyi múmiának udvarolt egész éjszaka! És én mégis úgy szeretem őt!

S nagyon nyomorultnak érezte magát két egész hétig...

— Ő teljesen szívtelen! — mondotta magában a férfi azon a báli éjszakán, midőn hazatérve, kandallója elé telepedett. Ott parádezott a teremben egész éjjel azzal a kis tacsóval, aki még hozzá a jegyese is! Tudtam én mindjárt, hogy hazudott nekem!

Majd gondosan kivett zsebéből egy rózsát, melyet azon az estén attól a nőtől kapott, kivel állandóan táncolt. Egy percig a kezében tartotta. Aztán bedobta a tűzbe maga előtt.

— Igen, meg fogok házasodni. De őt nem merem elvenni, hiszen legalább is huszezer esztendő!

Igy gondolkodott arról a nőről, aki neki a rózsát adta.

K. től, éneklő Schmutzler Nándor és Hajósevits Ferenc. 5. Éji dal. Férfikar Lessner től, éneklő a dalárda. Dalestély után tánc. Belépő díj személyenkint 1 kor. 20 fill., családjegy 3 kor., a pártoló tagok tagsági jegyök harmadik szelvényével válthatnak jegyet. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Jegyek előre válthatók Kollar József könyvkereskedésében és Szigeti István kőfaragó üzletében. Kezdeté 8 órakor.

Ellenőrzési szemlék. A honvédség részére az ellenőrzési szemlék e hó 9., 10. és 12-én a Szemes vendéglőben, a közös hadsereg részére, e hó 21., 22., 23. és 24-én a Ferencz József laktanyában, a nép felkelők részére, e hó 26., 27., 28. és 29-én a Szemes-féle vendéglőben tartatnak meg. A szemlék mindenkor reggel 8 órakor kezdődnek és mindazok kötelesek megjelenni, akik ez évben fegyvergyakorlaton nem vettek részt. A katonai hatóság szigorúan fogja megbíztatni azokat, akik a főszemlén való elmaradásukat az utószemlén nem igazolják, esetleg azon sem jelennének meg.

Október 6. Az aradi vértanúk kivégzésének évfordulóját, nagy gyászünnepséggel készült az idén megülni Zenta hazafias polgársága. Október 6-án d. e. 9 órakor az alsóvárosi templomban gyászmise lesz segédlettel. Istentisztelet alatt a kath. legényegyesület daloskőre énekel gyászzénekeket. A gyászmisére meghívott kapnak: a városi tanács, iskolák, hivatalok és egyesületek. A magyar nemzet nagy vértanúinak gyásznapi napján honfiai bánattal fog részt venni a polgárság sokasága is. Akik bitófán haltak meg a szent szabadságért, méltók, hogy emléköket kegyelettel őrizze minden jóra való honpolgár. Gyalázatos halált szenvedtek, hogy megdicsőítsék a magyar hazát. Zenta a nagy magyar város, mély gyászszal ünnepli a haza vértanúinak halálát.

Függetlenségi képviselők Baján. A bajai függetlenségi Kossuth-párt nagyszabású ünnepélyre készült f. hó 4-én, képviselőjének, dr. Reich Aladárnak első beszámolója alkalmából. És a bajaiak ünnepe ezennel méltán tekinthető az egész országos Kossuth-párt ünnepnapjának. Ott lesznek: Barabás Béla, Bakonyi Samu, Bedőházy János, Beudek János, Krasznai Ferenc, Lengyel Zoltán, Mezőssy Béla, Mukits Simon, Pozsgai Miklós, Rákosi Viktor, Rátkai László, Sebestyén Dénes és Visontai Soma. — Folyó hó 4-én d. e. ünnepélyes fogadtatás lesz, míg a beszámolót d. u. 3 órakor tartja Reich Aladár. — Este a Kaszinóban bankettet rendeznek.

Az óbecsei „Csupor-émlék“ bizottság ez évben is kéri mindazokat, akik gyűjtőív birtokában vannak, hogy a gyűjtés eredményével együtt mielőbb juttassák vissza Szmik Gyula biz. pénztárosához Óbecsére.

Az első magyar zarándok csapat az új pápánál. Folyó hó 6-án indul el Budapestről a m. kath. tanárok és tanítók csapata Bertalan Vince esztergomi tanítóképzőintézeti igazgató vezetése alatt a római zarándok- és tanulmányútra. Császká György dr. érsek, egyházmegyénk egy tanítóját saját költségén volt hajlandó kiküldeni. Erre egyházmegyénk főtanácsosa Nagy János kupuszina tanítót, kinek ezzel kiváló tanítói és nevelői munkásságát ismerte el — ajánlotta az érseknek, ki nevezettnek a szükséges összeget ki is utalványoztatta.

A honvédkéntesek tisztviselői vizsgálója. A szegedi II. honvédkertületbe tartozó önkéntesek tisztviselői vizsgálója véget ért. A vizsgálat eredménye bizony nem kielégítő. Negyvenegy önkéntes közül 7 önkéntes elbukott és csak 34 kapja meg januárban a hadapródi kifizetést. Az elbukottak azonban nem lettek tovább szolgálatra kötelezve. A vizsga 1 hétig tartott. A vizsgáló bizottság a következő tagokból állott: elnök: Vajna Béla ezredes, dandárparancsnok; tagok: Bernácsky Kornél vk. százados, lovag Pittony Béla őrnagy, Szentkirályi Ferenc őrnagy, Brunschick Lajos és Pataky Lajos századosok. A levizsgázott önkéntesek névsora a következő: Perhacs Sándor, Dragits Vladimir, Balta Koriolán, Atkary Ottó, Telecsky József, Jambrik Ber-

talau, Graff Emil, Losonczy Géza, Szilágyi Lajos, Viukó István, Degrell István, Ágh Károly, Rózsa János, Eremin Opren, Stein Samu, Kopasz Lajos, Cremián Gyula, Kovacs Sötét István, Sőregly Máttyás, Lovas Mihály, Harmath János, Acsády Sándor, Démuth Tamás, Dudvarszky Szilárd, dr. Szeles Mark, Fisch Richard, Kranzl Arnold, Makra Szilveszter, Mayer Nándor, Murárin Béla, Pozsár Lajos, Oppenheimer Samu, Steszler Gyula, Welti György.

Szüreti mulatság. Az óbecsei kath. legényegylet vasárnap sikerült szüreti mulatságot rendezett. Este 7 óra után az egyet lampionos menettel vonult föl a főbb utcákou át a vigadóba. Tizenöt pár magyarruhás csósz és csósznő díszítette a menetet. A mulatságon óriási közönség jelent meg és vígan mulatott a hajnali órákig. A bevétel közel 500 kor. volt.

Rákóczy-ünnepély Szabadkán. Szabadka társadalmában mozgalom indult meg, hogy Rákóczy Ferencnek, a legönzetelebb, a leghősibb magyar emlékének egy ünnepi nap szenteltessek. Az ünnepi nap megvalósítására egy 20-as bizottság lett kiküldve, amely hivatva van az ünnepi programot megállapítani és azt végrehajtani. Főrendezőül Kersch Mihály, a nálunk is ismert jeles zenész lett megválasztva. Elhatározta a bizottság, hogy az ünnepély napján díszbanderumot is állít össze és azzal Regényi Gábor bizza meg. Az ünnepély november hó 2-án lesz és két napon át fog tartani. Az ünnepi napot megelőző estén kivilágítás és toronyzene lesz. Masnap a törvényhatóság diszközgyűlése és szentmise a Teréz-templomban. Delután népiünnepély. Az ünnepély, a lázas előkészületeket és a lelkesedést tekintetbe véve, nagyszerűnek ígérkezik.

Fogházra itélt földbirtokos. Vétkes gondatlanság juttatta ifj. Vojnits Ottó előkelő szabadkai földbirtokost a vádlottak padjára. És a bíróság pálcát tört felette, mert gondatlanságból megölte unokatestvérét, akit pedig szívéből szeretett, akiért valósággal rajongott. A szomorú eset, melyet annak idején részletesen ismertettük lapunkban, a következő: Ifj. Vojnits Ottó ez év május 28-án unokaiférének, ifj. Vojnits Bélának nagyfényi pusztáján időzött. Az unokatestvérek között fegyverről folyt a szó, melynek során Vojnits Béla vadászfegyverével célozgatott. Vojnits Ottó sehogysem volt kibékülve Béla ügyetlen mozdulatával s azért kivette kezéből a fegyvert és mutatta neki a fogásokat, közben a fegyver eldőrdült és Vojnits Béla mellén találva, eszméletlenül rogyott a földre. A szerencsétlen rendőrbiztos még másnap kilehelte lelkét. Ifj. Vojnits Ottó azután a szabadkai kir. ügyészség gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt helyezte vád alá és ügyében a napokban itélkezett a bíróság. A büntetőtanács a következőképp alakult meg: elnök: Szerdahelyi Sándor, szavazóbírák: dr. Ernusz Gyula és dr. Costán Miklós, közvádló: dr. József Milorád, kir. ügyész, jegyző: Rapp Gyula. Vojnitsot dr. Lipozencsics Lázár védte. Vádlott a tárgyalás folyamán azzal védekezett, hogy nem tudta, miszerint a fegyver meg volt töltve. A bíróság azonban nem vette figyelembe vádlott védekezését s ezért a vád. és védebeszéd elhangzása után ifj. Vojnits Ottó gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt 1 hónapi fegyházra ítélte. Az ügyész megnyugodott, elítélt és védője felebbeztek.

Állami szőlővesszők és oltványok. Az állami szőlővessző szaporító- és oltványtelepeken termelt szőlővesszők és szőlőoltványok eladása tárgyában a m. kir. földmívelésügyi miniszter egy terjedelmes hirdetést bocsájtott ki. Akik ezen hirdetés iránt érdeklődnek, abból egy-egy példányt, míg a felesleg tart, vármegyei gazdasági egyesületeknél kaphatnak.

Tűzoltók vizsgálója. A szabadkai önkéntes tűzoltók hétfőn tették le a gyakorlati vizsgát, befejezéstül a fennállott tanfolyamnak. A vizsga Bíró Károly polgármester jelenlétében Vermes Béla főparancsnok elnöklése alatt folyt le. A vizsgázók a gyorszerelésből, létragyakorlatból, kötélereszkedésből, ponyvagyakorlatokból, a támadásból és

a védelemből lettek első sorban vizsgálva. Majd a különböző szerek használatára nézve lettek kipróbálva. Végül mentőriasztás következett és a mentők 2½ perc alatt kivonultak. A vizsga kitűnően sikerült. A szép eredmény Wenczel Lajos parancsnok érdeme.

Változások a vasuti menetrendben. Október 1-től kezdődőleg a m. kir. államvasutak menetrendjén néhány változás áll be a téli menetrend életbeléptetésével. Ezek közül alább közöljük a bácsmezei vonalakat érintő menetrend-változásokat. Az a vonat, mely Szabadkáról ezelőtt 4 óra 10 perckor indult Ujvidéknek, a téli menetrend szerint 3 óra 45 perckor indul. A Budapestről 7 óra 42 perckor érkezik, ezentul 7 óra 57 perckor érkezik. A Budapestről kiinduló express vonat ezentul nem 7 óra 52 perckor, hanem 7 óra 27 perckor érkezik Szabadkára. A Bácsstopolyáról 7 óra 15 perckor berobogó vegyes vonat is 7 perccel később érkezik a szabadkai állomásra. A Szeged-Rókus és Szabadka között közlekedő délutáni paliesi ftírdővonat közlekedését pedig a jövő szezoniig beszüntette a Máv. igazgatóság.

Rabkatonák szabadulása. Két bácskai származású rabkatonát elött nyitott meg a napokban a szegedi csillagbörtön kapuja. Ez a két szerencsétlen ember a vallásának volt a rabja, mert nem akarták megfogni a gyilkoló szerszámot. Ezek közül az első Szegedire Jirja, 28 éves, a bácsmezei Moholy községbe való, 5 évvel ezelőtt sorozták be a szegedi 5. honvédszolgálatba, kiszolgált a két esztendő, szakaszvezető sarzsit kapott s hazament, nemsokára azután asszonyt vitt a házhoz. A felesége kedvéért azonban fölvette a nazarénus hitet, mert az új asszony azt mondta, csak az „igaz hitű“ ember mellett tud boldog lenni. Hát megtette a kívánságát. Nemsokára be kellett vonulni a fegyvergyakorlatra s itt nagy kellemetlensége támadt az új hitűnek, akinek a vallása tiltja a fegyverfogást, kijelentette, hogy még ha a csillagos eget lehozzák, se fogja meg a gyilkoló holmit. Elitelték érte két esztendőre a börtönre. A napokban telt ki az ideje s most újra visszahurcolják a kaszárnnyába. A második rabkatonát Rádeszajó Lázárnak hívják, szintén Bácsmezei. Néhány év ezelőtt vitték be a szegedi 5. honvédszolgálatba, ahol megtagadta a fegyverfogást. Ezért őt is két évre itélték. Ő is most szabadult, de nem lehetetlen, hogy már holnapután újra bekertülnek mindketten, mert kijelentették, hogy nem szegik meg vallásuk szigorú parancsát.

A zombori függetlenségi párt ülése.

A zombori függetlenségi párt múlt hó 30 án, szerdán este a Kaelby-féle vendéglő termében ülést tartott, a melyen az új párt hívei közül a következők voltak jelen: Fratriesevits Béla, Henneberg Sándor, dr. Buják József, Szilágyi Péter, ifj. Heindhofer Robert, Mayer István, Ulrich Vince, Buday Gergely, Mérő Ferenc, Czettel Dezső, Markovits György, Mérő József, Buják Lajos, Erdélyi János, Rotter Ferenc, Szukfűl Imre, dr. Mayer Nándor, Steiner Lajos, dr. Pataj Sándor, Sztrilich István, Mészáros Sándor, Rottbauer Adolf, Frieber Mihály, Pintinger János, Markovits György, Mérő Ignác, Eugusz Sándor, Kocsis István, Veszeloyszky Mihály, Perndl Dezső, Gráf Vince, Csuvadits György, Czuczánits Ferenc, Erdélyi Karoly, Schnur István, Rózsavölgyi Sándor, Anisits Gergely, Bereczkó Szilárd, Schnur Lajos, Szabadka Mihály, Siskovits Márkó, Nebl Adám, dr. Jovanovits József, Szalay Ferenc, Valeth János, Sztolisits Jakab stb.

Az ülésen Buday Gerő pártelnök elnökölt, a jegyzői tisztet Czettel Dezső viselte. Buday Gerő elnök a tagok üdvözlésével az ülést megnyitja és következő elnöki bejelentéseket adja elő:

Megkereste az elnökség több város

függetlenségi pártját, hogy alapszabályaitat küldjék el. Eddig Szeged és Kecskemét városok függetlenségi pártjai küldték el és mindkettő üdvözölte a zombori függetlenségi pártot megalakulása alkalmából. Bejelenti továbbá az elnök, hogy a bajai függetlenségi párt meghívta a zomborit dr. Reich Aladár, bajai orsz. képviselőnek folyó hó 4-én megtartandó beszámoló beszédére. A párt Mérő Ignác alelnök vezetése alatt egy küldöttséget meneszt.

Ezen elnöki bejelentések után az elnök bemutatta a kiküldött 3-as bizottsagnak indítványát, mely lényegében a következő:

1. Az 1886. évi XXI. törvényeink alapján utasítsa a tekintetes törvényhatósági bizottság a város tanácsát, hogy az önkéntes állami adófizetést sem engedi elfogadni a város adóhivatala által. 2. A városi tanács nem engedi, hogy közegei a katonai szolgálatra önként jelentkezők besoroztatásához segédkezet nyujtsanak és ennél közreműködjenek. 3. A város megtagadja a legtöbb adófizetők névjegyzékének összeírását más alapon, mint a melyet a törvény előír, így tehát 1904-re nem teljesíti a belügyminiszternek a törvényvel ellenkező rendeletét. 4. A közgyűlés a magyar országgyűlés mindkét házához feliratot intéz aziránt, hogy: I. Az önálló magyar nemzeti hadsereg mielőbb létesíttessék. II. Addig is az összes magyar ezredekben a magyar szolgálati és vezényleti nyelv törvény útján behozassék. III. A magyar államiság a nemzeti zászló, címer, jelvények alkalmazása által a hadseregben kifejezésre juttassék. IV. A magyar tisztek magyar ezredbe, a nem magyarok az osztrák ezredbe áthelyeztessenek. V. Magyar katonai intézetek állíttassanak magyar tisztek kiképzésére. VI. Magyar katonai bűntető perrend alkottassék, modern jogelvek alapján teljes nyilvánossággal. VII. Kültügyi képviselőtünkben a teljes egyenjogúságunk érvényesüljön. VIII. Mindenki, aki a magyar hadseregben szolgál, a magyar alkotmányra felelősséget vállal. IX. A magyar ezred összes szükségletei a honi ipar és kereskedelem előnyben részesítésével szereztesse be.

Az indítvány felolvasása után szólásra emelkedett az indítványozó, dr. Pataj Sándor megokolván indítványának minden egyes pontját, továbbá Henneberg Sándor, Harsányi János, akik az indítványt elfogadásra ajánlották.

Az indítvány 1. pontjára pedig Steiner Lajos reflektált s azt indítványozta, hogy mint veszélyeset, e pontot hagyják ki. Ily értelemben csatlakozott hozzá dr. Buják József is.

Erre szólásra emelkedett az elnök, Buday Gerő és hosszabb beszédbe fejtette ki nézetét a szóban forgó ügyről. Ő — ugymond — ugyanazon álláspontra helyezkedik, mint Cegléd város polgárai. Elismeri, hogy a polgárságnak pártkülömbőség nélkül joga van megtagadni a jelen körülmények között az adófizetést, mint követelni, hogy az önkéntes adófizetés megátoltassék törvényes formák között, de opportunus szembontból nem tartja helyesnek azt. Nem pedig különösen most, midőn az országban zavaros állapotok vannak. Egyenesen veszélyesnek tartja az indítványt úgy a polgárságra, mint a házára nézve. Mert ne gondoljuk, hogy az a polgár, aki amugy is nyomorban van, hogy azt a megtagadott adót a takarékból viszi, hogy annak idején törvényes kötelezettségének eleget tegyen.

Szó sincs, hanem elkölti és ha bejő a rendes állapot, adósságok árán kénytelen adóját befizetni. És ő csak abban látja a párt működésének igazi eredményét, ha a párt nem veszélyes dolgok keresztülvitelére törekszik, hanem együttesen összefogva fel-tétlenül a város és annak polgárai érdekében cselekszik. Ezért a hármás bizottság indítványának ezen részét nem fogadja el és indítványozza, hogy vegyék azt le a napirendről. Buday Gergelynek eme szavai után a két indítvány fölött szavazással döntött a párt.

E szavazásnak eredménye az volt, hogy a többség az elnöknek indítványát leszavazta és elhatározta, hogy a benyújtott indítványt teljes terjedelmében előterjeszti a zombori közgyűlésnek.

A leszavazás folytán Buday Gergely lemondott elnöki tisztéről.

Az elnök lemondása után a párttagok maradásra akarták birni Buday Gerőt, ő azonban ragaszkodván kifejtett álláspontjához, a gyűlési teremből távozott.

Buday Gerő lemondása után Mérő Ignác alelnök vette át az ülés vezetését és felolvasta Buday Gerő lemondó levelét, melyben kijelentette, hogy az elnökségről lemond, de a pártnak továbbra is hűve marad. Az ülés a lemondást elfogadta és Mérő Ignác másod-elnököt bizta meg a párt vezetésével. Mora József indítványozza a titkári állás betöltését; az ülés dr. Pataj Sándort választotta meg. Mérő Ignác felhívta a párt tagjait, hogy a folyó hó 6 án a vértanuk napján tartandó gyásztűnnepélyen minél számosabban jelenjenek meg. Ezzel az ülés véget ért.

Színház — Irodalom.

Hírek a Nemzeti színházról.

A Nemzeti színházban ez évad folyamán több érdekes bemutató lesz. Ma került színre először Calderon de la Barca „Két szék közt a pad alatt“ című verses vigjátéka, melyet Huszár Vilmos és Makár Emil fordítottak. A darab szerepeiben a legkittünőbb erők vesznek részt. Nyomban követi e premiert Gárdonyi Géza új drámája: Zéta. A dráma tárgya Gárdonyinak egyik regényéből „A láthatatlan ember“ből van véve. Zéta görög rabszolga Attila udvarában, ki szerelmes lesz egy hun leányba s egész életét, erejét arra szenteli, hogy felszabadulhasson s így elnyerhesse a leány kezét. A háttérben Attila, Priszkos, a katalauni ütközet. A legnagyobb hatást Attila temetési jelenete fogja képezni. A darab kiállítására pompás lesz és a művészek teljes számban vesznek részt benne.

A fővárosi színházak újdonságai. A Népszínházban ma került bemutatóra Erkel Jenő és Rössel Nándor hatásos operettje: „Masinka az egyetem gyöngye.“ Kiállítás tekintetében vetekezni fog a „Bob herceggel.“ — A Vígyszínház mai újdonsága a „Dr. Nebántsvirág“ bohózat, holnap pedig „Maitre Nitouche“ Desvallières pompás bohózata került bemutatóra, mely a párisi Non-veanlés színházban aratott nagy sikert.

Poppini hangversenye Szabadkán. Poppini Olivia, a kitűnő művésznő szeptember hó 27-én Szabadkán énekelt. A bájos művésznőt a közönség kitűnő elismerésben részesítette és sűrűn hívta a lámpák elé. Nagy tetszést arattak: Chaminade „Madrigálja“, Tschaikovszki „Románca“, egy kedves francia dal: Le secret de columbine, Luzzi „Ave Mária“-ja. A bájos művésznő szép ajándékokban részesült.

Új könyvek. „Három főváros.“ E címen adta ki Vértesi Karoly a neves utleirő legújabb munkáját. A csinosan kiállított könyvecske Berlin, Drezda és Kopenhága nevezetességeivel foglalkozik és kedves szórakozásul szolgál mindazoknak, akik kellemes utleirásokban óhajtának gyönyörködni. A mű ára 2 korona és kapható minden könyvkereskedésben.

Pályadíjak. Porzsolt Kálmán, a Népszínház hazafias érzésű igazgatója, nagyobb alapítványokkal áldoz a magyar nemzeti kultúra oltárán. Pályatervezetet dolgozott ki, amelyet az alábbiakban közlünk. Pályadíjat tűz ki: 1. A nemzeti érzés fejlesztésére alkalmas, hazafias szellemű szindarabra, mely tárgyát a magyar szabadságharcok történetéből kell hogy vegye; a pályadíj ezer korona; 2. a magyar népeletről merített, egész estét betöltő népszínműre; a pályadíj ezer korona; 3. egy magyar népdal szövegére és zenéjére; pályadíj 500 korona. Díjat tűz ki: 4. egy magyar író jutalmazására oly célból, hogy az illető néhány hetet töltsön a magyar nép körében s ott merítsen lelke nemzeti ihletet. E díj fölött, melyet évenként mindaddig megújít, amíg a Népszínház igazgatója lesz, az Otthon író- és hírlapíró-kör választmánya fog rendelkezni; a díj 500 korona. 5. Díjat tűz ki egy magyar hírlapíró jutalmazására, aki tollával a nemzeti eszmékért lelkesít. E díj fölött, mely mindig március 15-én adatik ki s melyet évenként mindaddig megújít, amíg a Népszínház igazgatója lesz, a Budapesti Újságírók Egyesületének választmánya rendelkezik; a díj 500 korona.

Az Eisenhut-kiállítás. A Műcsarnokban már teljesen készen áll az Eisenhut-kiállítás, mely négyszáztizennégy műtárgyból áll. Ezeket a művész bagyatekából válogatták ki. A Kaukázus festői népét Eisenhut mintegy nyolevan tanulmányban mutatja be, olajvázlatainak többi része Tunisz és Algier orientális világát tárja elénk. A tanulmányok, olajvázlatok s rajzok, egynéhány kivételével, mind eladók, nagyobbára olcsó árakon. A kiállítást pénteken, október 2-án délelőtt 9 órától kezdve délután 4 óráig tekinthetik meg a sajtó képviselői s ugyanezre a napra hívta meg a Műcsarnok igazgatósága az országos képzőművészeti tanácsot és a székesfőváros képzőművészeti bizottságát is. A nagyközönség számára szombaton nyílik meg a kiállítás, amikor dr. Wlassics Gyula közoktatói miniszter is meg fogja tekinteni a kiállítást.

A téli kiállítás. A képzőművészeti társulat téli kiállítása november 15-én nyílik meg a Műcsarnokban. A beküldési határidőt, miután október 25-ike vasárnapra esik, az igazgatóság október 26-ika esti hat óráig hosszabbította meg.

Deák Ferenc emlékezete. A hazabölcse születése százados évfordulója alkalmából közelgő országos ünnepre „Deák Ferenc emlékezete“ címmel értékes kis füzet jelent meg, amely magában foglalja röviden mindazt az anyagot, amely az országiszerte tartandó Deák-ünnepeken az ünnepi program összeállításához szükséges. Deák Ferenc emlékezetéről Móra István írt, a 60-as évek rövid jellemzését dr. Göcz József fejti ki, Pósa Lajos, Ujváry Béla, Mlnke Béla köitéményekkel gazdagították a füzet tartalmát, amelyet Deák Ferenc bölcse mondásaiából egy csomó idézet s Deák Ferencről szóló apróságok feljegyzése tesz teljessé. A füzetet képek is díszítik. A Deák-emlék füzetet kiadta a Lampel-Wodianer-féle udvari könyvkereskedés Budapest, Andrassy-ut 21. sz. Ára 20 fillér.

Szinpadi tanulmányok.

Írta: Topits Zoltán.

V.

— A darabról és az íróról. —

A tudományos meggyőződés szempontjai módszere és formái helyett az irodalom, különösen pedig a dráma, az érzelmekre ható eszközökhöz folyamodik.

Ez a törekvés kívánja meg első sorban, hogy érdekes, mulattató legyen s ezért szükséges a mese, az életfigyelem lekötő reprodukciója, melynek mintegy tanúsága, általánosságra emelője a beléje szőtt gondolat-tartalom.

„Wehr bringt das einzelne zur allgemeinen Weihe?“ — idézem a Faustból. Az író, de legkülönösebben a drámaíró. Nyilvánvaló,

hogy egy drámában a különös a mese, az az eset, ami cselekményként előtűnik lefolyik, általánossá pedig ezt az író benne megnyilatkozó világnézete avatja.

A mese tehát az írónak azon eszköze, a melylyel gondolat menetének eredményét, érzelmi világában keletkezett problémáinak a saját énjé általi megoldásával akarja azonosítani a nagy általánossággal: a közönséggel.

Felmertült már most az a kérdés, hogy vajjon jogos-e mindenkor a hatás, vagy jobban mondva a szinpadi eredmény eléréséhez, egyedüli eszközként csak a mesét felhasználni, avagy pedig egyszerűbb eszközökkel nem-e lehet fokozottabb mértékben elérni azokat?

E kérdés körül, már réges-régóta nagy vita folyik az írói világban.

Tudjuk azt, hogy újabban a mióta az annyira agyoncsépett fin de siècle korszakot leéltük, azóta íróinkat akik a kort velünk együtt éltek át és élnek át: modern íróknak neveztük azokkal szemben, akiknek mert kortársaik nem voltunk, jellegzetes címet nem adtunk. Ebből származik azután az a furcsaság, hogy úgy a társadalom, valamint a szűkebb irodalom történetben ismerünk klasszikus írókat, modern írókat, de a közbúlesöket nem. Azokról mint típusokról nagy összességükben nem beszélünk, hanem csak mint egyenként kiváló tehetségeket valljuk ismerőstünkünként.

Pedig ezek a nagy összességükben névtelenek, személyenként azonban kiválóan nagy tehetségek méltán kaphatnák azt a jelzőt, hogy: a meseszöve írók!

Nem akarok a részletekbe bocsátkozni s ezért csak annyit akarok mondani róluk, hogy ők azok, akik akár a Voltair korszakában divatos allegoriákkal, akár később a történelmi drámák hatalmas cselekményeivel fogták fel valójában a dráma eszközének, a mesének tökéletes nagyszerűségét.

Ők voltak azok, akik poezist vegyítettek a rideg prózába és az álomvilágán át hatalmas költői fantáziájuk bele világított abba az ürbe, melyben az okok és okozatok óriás harea folyik.

És bármily erős is a harc azon kérdés felett, vajjon egyedüli eszköze-e a dráma tökéletes hatásának a mese, szemben helyezkedem azokkal, akik ezt tagadják. Szembe pedig azért, mert mint később kifogom fejteni, nagyon sok és nyomós okom támogat.

Vegyünk csak mindenekelőtt a szinpadot a jelen órákban.

Gorjkij — Gorjkij mindenütt!

Ha az utcára kilépek, minden kirakattában a „Menedékhely“ fogad. Ha a szalonok illatos világát lépem át, a selymes butorok között, a női illattól terbelt mámoros levegőben riasztólag csap felém a Menedékhely falainak dohos párázata. És végre ha a színházba lépek: előttem áll egy eszeveszett tömeg, amely őrvjög, tomból, mert akad egy író, aki a drámának feltalálta új eszközét, azt az eszközt, mely egyedüli jogos, hatást előidézni a perverz társadalomban: az emberiség piszkának, a bűn ocsmányságának meztelen feltárásával.

Gorjkij nagy író. Mert ahelyett, hogy arcul csapta volna a salakos társadalmat, módot adott neki arra, hogy perverzítése a hiszteriáig fajuljon. Gratulálhatunk önmagunknak!

Ime a modern irány diadala, mely Dumas „Kamélias bölgyé“ vel kezdődött és Gorjkijban érte el a tökély legnagyobb fokát.

Az új irány imádói, akik pedig igen sokan vannak, bizton dühöngve fogják félredobni e sorokat, a miért elég merész voltam a nagy bálványnak kissé a szemé közé kacagni, de mindezzel nem törődve, vissza is fogok térni az új irány Messiására.

Gorjkijjal egyelőre csak azért foglalkoztam, mert szembe akartam állítani őt a tökélyét az új irányzatnak azokkal, akiket ma naivoknak gunyolnak, mert volt bennük a lángész mellett annyi jóízűség, hogy nem a mámoros agyakhoz, nem a durva karokhoz szóltak, hanem a szívekhez. Akik naivak voltak abban a hitben halni meg, hogy az ember még érezni is tud és nem süllyedt még oda, ahol az állat kezdődik.

Gorjkijt és az előző uttörőit azoknak tartom, akik az előzőekben felvetett kérdéseimre azzal felelnek, hogy nem eszköze a drámának a mese, hanem az életpezizód, mely azt ragadja ki az élet posványából, ami a legjellegzőbb: a bűnböjt iszapot!

De térjünk vissza azokhoz, akik miékként az aranypók szövi hálóját, melyben oly bájosan csillognak a megtörő napsugarak, úgy szöttek körül a szíveket és ragadták vele együtt a lelket azokba a szférákba, a melyben az eszményi van: a nagy mesetakácsokhoz.

Térjünk azokhoz, akik az életideál, a nagy problémák megoldását nem az összesnek feluszításával akarták megkeresni, hanem a költészet varázsával, az érzelmi evolúciók euthusiasmusával, lángoló erejével.

Őket naivoknak, vagy jobban mondva gyerekesen bárgyuknak csufolják ezek, amiért a nőben, mint a társadalmi problémák ősi kuforrásában nem a bűn geniuszát látták, hanem minden erény, minden nemes cselekedett örök szép istennőjét.

Az ő filozófiájuk, mely annyi és annyi embernek képezi ma is lelki egyensúlyának sarkpontját, nem konkludált oda, lealacsonyítani az eszményt, a nőt, hanem felemelni azt még akkor is, ha a földi életben letért arról az utról, melynek követésére hivatta lett volna.

És ebben rejlett az ő szellemi pompájuk. Ebben esillant fel lángeszük, nagy szívük, midőn egy bájos mesében zománcot outak a bűn köre, hogy rajta az a reflex támadjon, mely tündökölvé mutatta meg a bűnből való kibontakozást: a javulás utját.

És hogy tudott értük lelkesedni a közönségük. Hogy tudtak könnyezni nagyanyáink, nagyapáink! És e könnyek a pillanatnyi impressziókat oly állandóvá tették, hogy azok a derék romlatlan polgári családainkban ma is, generációról-generációra édes emlékként őriztetnek a levendula illatu „sublódos“ szekrényben.

Az akkori írók teljes egészében arra törekedtek, hogy az érzelmeik megragadásával érje el drámájuk a tökéletes hatást.

Igaz ugyan, hogy olykor darabjuknak meséje, illetőleg maga a cselekmény is a legmesszebbmenő szentimentalizmuson alapult, de nem-e bocsájtható meg nekik ezen körülmény, miután közönségük is más volt, mint a mostani.

Az a közönség tudott érezni. A mostani pedig ezt a különös állapotot, csak az idegtompulás árán tudja némileg megközelíteni.

(Folyt. köv.)

Vármegyei közgyűlés.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottságának ez évi III. rendes évnegyedes közgyűlése folyó évi október hó 8-án a szükséghez képest a következő napon mindenkor reggeli 9 órakor a vármegyei székház nagytermében fog megtartatni a következő tárgysorozattal:

1. Alispáni jelentés a közügyek állapotáról.
2. Gróf Khuen Héderváry Károly miniszterelnök levele, melylyel ő és az egész kormány kifejezését közli.
3. Kereskedelemügyi miniszteri rendelet Ó, Német- és Újpalánkán a házalás eltiltása tárgyában alkotott szabályrendelet jóváhagyása iránt.
4. A m. kir. belügyminiszter ur rendelete a m. kir. adóhivataloknál levő letéptékek bevonása tárgyában.
5. Belügyminiszter ur leirata az árvaszéki elnökök utálatánát terhelő összegnek ideiglenes előlegezése tárgyában.
6. Belügyminiszteri rendelet a pivnicai orvos látogatási díjai tárgyában.
7. Szepes vármegye közönségének átirata a választói jognak a magyar értelmiségi cenzus alapján leendő szervezése iránt az országgyűlés képviselőházához intézett feliratának pártolása tárgyában.
8. Debrecen sz. kir. város átirata II. Rákóczy Ferenc és társai hamvainak hazaszállítása iránt a képviselőházhoz intézett feliratának támogatása tárgyában.
9. Csanád vármegye átirata a községi levelezések általános portómentessége iránt a kereskedelemügyi miniszter urhoz intézett felirat támogatása tárgyában.
10. Sopron vármegye átirata az 1886: XXII. t. c. revíziója érdekében a képviselőházhoz intézett felirat támogatása iránt.
11. Kolozsvár sz. kir. város átirata az egyenesadó törvények revíziója iránt a pénzügyminiszter urhoz intézett felirat pártolása tárgyában.
12. Pozsony sz. kir. város átirata a tödőzés terjedésének megállítására érdekében alkotandó törvény meghozatala iránt a képviselőházhoz intézett felirat támogatása tárgyában.
13. Szatmár megye átirata a Rákóczy-ünnepélyen leendő részvétel iránt.
14. Rákóczy zárandoklat előkészítő bizottságának átirata a Konstantinápolyba tervezett zárandoklaton való részvétel iránt.
15. A vármegye közigazgatási bizottságának ez év első feléről szóló jelentése.
16. A megyei árvaszék előterjesztése a néhai dr. Matzitz Pál terhére vezetett ügyészi előleg hátralék leírása iránt.
17. A vármegye alispánjának előterjesztése a felhagyott zenta adai törvényhatósági ut helyén előállott és a vármegye tulajdonát képező területeknek haszonbérbeadása tárgyában.
18. A vármegye 1904. évi költségvetése.
19. A Rudich József ösztöndíj-alapítványi bizottság 1903. évi augusztus hó 17-en tartott ülésében felvett jegyzőkönyv és az abban foglalt határozatok.
20. Kovacsics Máté elhalálása folytán az ifj. báró Rudich József ösztöndíj-alapítványi bizottságnál megüresült tag állás betöltése.
21. A vármegyei tisztviselők országos kongresszusának megkeresvénye a tisztviselők helyzetének javítása tárgyában.
22. A szegedi kereskedelmi és iparkamara átirata Bácsszenttamás község területén a házalás eltiltása tárgyában.
23. Ugyanannak átirata Ada község területén a házalás eltiltása tárgyában.
24. A vármegyei szervezési szabályrendelet néhány szakaszának módosítása.
25. Horák György és társai felelőzése a Moholon megejtett közgyűlés választás ellen.
26. Weber Miklós és társai, ugy. Eleszin János és társai felelőzése Obecse községnek a szervezési szabályrendelet módosítása tárgyában hozott határozata ellen.
27. Trenka István felelőzése Mohol községnek a segédjegyzői állás megszüntetését kimondó határozata ellen.

28. Konyovits György és társai felelőzése a Moholon megejtett segédjegyző választás ellen.
29. Katymár község határozata Braun Márton borfogyasztási adója tárgyában és az ellen nevezett felelőzése.
30. Zsablya község határozata küldöttségi költségek tárgyában és az ellen Kekezevits István által beadott felelőzés.
31. Nickelsbacher Ferenc felelőzése Nádaj községnek a kéményseprő díjak megállapítását kimondó határozata ellen.
32. Halbländer Antal és társai felelőzése Katymár község képviselőtestületének a községi tenyészbírák eltartásának árlejtséjén utján való biztosítása tárgyában hozott határozat ellen.
33. Placsikits Vasza felelőzése Zsablya község képviselőtestületének előfogatosi szolgálatából leendő elbocsátása tárgyában.
34. Piros község határozata Tóth István segélyezése tárgyában.
35. Zenta határozata a szegényház részére egy drb tehénnek beszerzése tárgyában.
36. Felső Szent-Iván község határozata a tenyészbírák tartásának biztosítása tárgyában.
37. Ujverbász község határozata Arnold Fülöp községi segédjegyzőnek hivatalból való felmentése és részére kegydíj megállapítása tárgyában.
38. Ofuttak község határozata a körállatorvos látogatási és gyógykezelési díjai tárgyában.
39. Plávna község határozata hason tárgyban.
40. Bács-Doroszló határozata hason tárgyban.
41. Bács-Novoszelló határozata hason tárgyban.
42. Mérő István állatorvosi oklevelének meghirdetése.
43. Petri János állatorvosi oklevelének meghirdetése.
44. Zsárkó Ferenc és Sztraka Ferenc felelőzése Mélykút község képviselőtestületének a Halas-Bácsalmás-rigyicai h. é. vasút irányára és az állomás hely kijelölése ügyében a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz menesztett küldöttség költségei tárgyában hozott határozata ellen.
45. Limbek Pál felelőzése Kishegyes község képviselőtestületének a községi közútló közutak törzskönyvezése tárgyában hozott határozata ellen.
46. Bikár György felelőzése Opalánka község képviselőtestületének az utcák és terekről készített szabályozási térképek tárgyában hozott határozata ellen.
47. Odry Miklós felelőzése Nemesmilitics községnek a községi orvos látogatási díjai tárgyában hozott határozata ellen.
48. Milosev Todor felelőzése Zsablya községnek a rétkezelő bizottsági tagok eljárásának helytelenítése tárgyában hozott határozata ellen.
49. Kékity M. Péter felelőzése Obecse községnek Hegedűs Lajos segélyezése tárgyában hozott határozata ellen.
50. Kékity M. Péter felelőzése Obecse községnek az előfogatosok drágasági pótléka tárgyában hozott határozata ellen.
51. Stocker Ferenc felelőzése Obrovác községnek a gazdasági egyesületbe való belépés megtagadása tárgyában hozott határozata ellen.
52. Bálint György felelőzése Petrovoszelló községnek a tanterem építése tárgyában hozott határozata ellen.
53. Laczkovits Miklós felelőzése Plávna községnek az irnoki fizetés felemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen.
54. Marity Sztéván felelőzése Osztapár községnek a segélyezését megtagadó határozata ellen.
55. Szegedimacz Arisko és társai felelőzése Csurog községnek a téglát égetéshez szükséges szalma beszerzése tárgyában hozott határozata ellen.
56. Arnold Károly felelőzése Keresztur községnek az utcák szabályozását megtagadó határozata ellen.

57. Tóth András és társai felelőzése Tatabáza községnek az alkalmazottak fizetésének kiszolgáltatási ideje tárgyában hozott határozata ellen.
58. Pencz Ferenc és társa felelőzése Baracska községnek a gyurityi iskola áthelyezése tárgyában hozott határozata ellen.
59. Ifj. Ambrus János felelőzése Mohol községnek az Erzsébet szigeti bérlők földje tárgyában hozott határozata ellen.
60. A kalocsai érsekség felelőzése Zenta városnak a tornyosi plébános fizetése tárgyában hozott határozata ellen.
61. Forray Ferenc felelőzése Zenta városnak a tanítói helyettesítési díjak tárgyában hozott határozata ellen.
62. Forray Ferenc felelőzése Zenta városnak Kalmár Antal helyettesítési díjai tárgyában hozott határozata ellen.
63. A gazdakör felelőzése Okanizsa községnek a népkerti mulatságok korlátozása tárgyában hozott határozata ellen.
64. Vojnovits Pál felelőzése Obecse községnek a legelő földek adója tárgyában hozott határozata ellen.
65. Babócs Imre felelőzése Zenta városnak a nyugdíjazása tárgyában hozott határozata ellen.
66. Bugadzsa János felelőzése Bács-Doroszló községnek az előjáróság fizetésének felemelése tárgyában hozott határozata ellen.
67. Zidinszki Ferenc és az érseki hatóságok felelőzése Okanizsa községnek az adórjáni plébániái javadalom tárgyában hozott határozata ellen.
68. Dungserszki István felelőzése B. Szt. Tamás községnek az óvoda helyiség bérlete tárgyában hozott határozata ellen.
69. Faggyas Pál és társai felelőzése Bács-Martonos községnek a szervezendő iskolák jellege tárgyában hozott határozata ellen.
70. Szabady József felelőzése Bikity községnek a segélyezést megtagadó határozata ellen.
71. Jauch Ferenc felelőzése B. Földvár községnek a párbér felemelése tárgyában hozott határozata ellen.
72. Kovicev Sztája felelőzése Osztapár községnek a segélyt megtagadó határozata ellen.
73. Okanizsa község határozata Dulosy Ede szabadsága tárgyában.
74. Gyulafalva község határozata a táncvigalmak korlátozása tárgyában.
75. Goszpodince község határozata Belyanszki Jovának adományozott házhely tárgyában.
76. Zenta város határozata Bán Lajos kapitány szabadsága tárgyában.
77. Gajdobra község határozata a kéményseprő fizetésének felemelése tárgyában.
78. Prigl.-Szt.-Iván község határozata Szalay Szaniszló szabadsága tárgyában.
79. Bezdán község határozata Veszelovszky Ferenc szabadsága tárgyában.
80. Okanizsa község határozata Győri József szabadsága tárgyában.
81. Gyulafalva község határozata a faiskola szakkezelő díjazása tárgyában.
82. Veprovác község határozata a diszolvészek részére beszerzendő fegyverek tárgyában.
83. Mohol község határozata Sabli Pál és társai túlfizetett községi adójának visszatérítése tárgyában.
84. Sztanisics község határozata a kisbírák ruhaátalánya tárgyában.
85. Kunbaja község határozata az előfogatosok díjazása tárgyában.
86. Zenta város határozata Kocsis György kártalanítása tárgyában.
87. Rém község határozata a községi szőlésznő javadalmozása tárgyában.
88. Bácsszenttamás község határozata a községi pénzkezelők óvadéka tárgyában.
89. Gyulafalva község határozata az adópénztárnok fizetésének felemelése tárgyában.
90. Tovarisoa község határozata a segédjegyző- és irnokok fizetésének felemelése tárgyában.
91. Katymár község határozata a községi legelő feltörese tárgyában.

92. Parabuty község határozata a községi díjok fizetésének felemelése tárgyában.
93. Vajsza község határozata a szövőipar fejlesztése tárgyában.
94. Mohol község határozata a nagyvendéglő bérlője részére adandó bérengedmény tárgyában.
95. Szántova község határozata Rasztina pusztai községi adójának megállapítása tárgyában.
96. Mosorin község határozata Martinov Milos segélyezése tárgyában.
97. Bácsbukin község határozata a kisbírák fizetésének felemelése tárgyában.
98. Begecs község határozata a vadászati jog bérbeadása tárgyában.
99. Dautova község határozata a községi földek hasznbérének leírása tárgyában.
100. Bácsmartonos község határozata kölcsöneinek visszafizetése tárgyában.
101. Titel község határozata a Bács Bodrog megyei körbe való belépés tárgyában.
102. Apatin község határozata a társulati óvoda átvétele tárgyában.
103. Sztanisics községi határozata a lovasrendőri szolgálat gyalogosítása tárgyában.
104. Kucura község határozata Lotz Henrik községi írnok szabadságolása tárgyában.
105. Ujpalánka község határozata a vármegyei gazdasági szövetségbe való belépése tárgyában.
106. Okanizsa község határozata a Délvidéki Magyar Közművelődési Egyesületbe való belépése tárgyában.
107. Kiskér község határozata a vármegyei gazdasági szövetségbe való belépése tárgyában.
108. Ujpalánka község határozata Haupt János községi adójának leírása tárgyában.
109. Okanizsa község határozata dr. Schuller Gábor özvegyének kegydíja tárgyában.
110. Bácsmartonos község határozata egy bábai állás szervezése tárgyában.
111. Járek község határozata a Bács-Bodrog vármegyei körbe való belépése tárgyában.
112. Bácsszenttamás határozata a községi jegyző jutalmazása tárgyában.
113. Titel határozata Rác Endre tehermentesítési engedélye tárgyában.
114. Ujfuttak határozata magyar nyelv terjesztő alap létesítése tárgyában.
115. Bácsalmás határozata Klingler András kegydíja tárgyában.
116. Mohol határozata a betétszerkesztők járandóságai tárgyában.
117. Kernyaja határozata a másodirnoki állás szervezése tárgyában.
118. Martonos határozata a balastó bérösszegének leszállítása tárgyában.
119. Okanizsa határozata Kiss László és társai segélyezése tárgyában.
120. Obrovác határozata a körállatorvossal kötendő egyesség tárgyában.
121. Gyurgyevó határozata Gaisin Novák segélyezése tárgyában.
122. Gyurgyevó határozata Vig Illés segélyezése tárgyában.
123. Bácsmadaras határozata a fogyasztási adókezelők tiszteletdíja tárgyában.
124. Nemesmilitics határozata egy tanítói állás rendszeresítése tárgyában.
125. Hódság határozata ingatlan eladás és egy gypmesteri lak építése tárgyában.
126. Ópalánka határozata a gyámoltak összeírását teljesítő közeg díjazása tárgyában.
127. Kunbaja határozata a kisbírák nyári rubázata tárgyában.
128. Kunbaja határozata Horváth Béla segédjegyző lakbérére tárgyában.
129. Ujsoóvé határozata ingatlan vétel és eladás tárgyában.
130. Zenta határozata Csabai Nándor árváinak nevelési járuléka tárgyában.
131. Kernyaja határozata Ginder Sebestyén segélyezése tárgyában.
132. Zenta határozata a szegényházi husszállító felmentése tárgyában.
133. Zenta határozata Balogh Gyula kertész földbérlete tárgyában.
134. Zenta határozata Dobos Péter segélyezése tárgyában.
135. Csurog határozata Jankovits Brankó segélyezése tárgyában.
136. Bácsszenttamás határozata Runits István segélyezése tárgyában.
137. Parabuty határozata a nagyvendéglő bérösszeg egy részének elengedése tárgyában.
138. Gajdobra határozata egy ideiglenes díjok alkalmazása tárgyában.
139. Plávna határozata Parcsetich Ernő előlege tárgyában.
140. Mohol határozata kisegítő végrehajtó alkalmazása tárgyában.
141. Bácsmartonos határozata az izr. iskola átalányának felemelése tárgyában.
142. Bácskula határozata a gazdasági egyesületbe való belépés tárgyában.
143. Zenta határozata Biliczky Lajos becsült személyes pótléka tárgyában.
144. Okanizsa határozata az adorjáni plébánia-kert kiegészítése tárgyában.
145. Szeghegy határozata egy kisegítő munkaerő alkalmazása tárgyában.
146. Vilovo község határozata az utcák és terek szabályozása tárgyában.
147. Bácskula község határozata a r. k. plébános párbérének megváltása tárgyában.
148. Mohol község határozata egy tűzifecskendő vételára tárgyában.
149. Vajsza község határozata egy ideiglenes csősz felfogadása tárgyában.
150. Kucura község határozata a kataszteri és tagosítási térkép beszerzése tárgyában.
151. Zenta város határozata hitelátrubázás tárgyában.
152. Bajsa határozata Vámoscher Nándor földjének felmérése tárgyában.
153. Petrovoszelló határozata a piactéri ártézi kut vizének megvizsgálása tárgyában.
154. Veprovác határozata a gazdasági iskolai tanító tiszteletdíja tárgyában.
155. Priglevicaszentiván határozata a homokföldek szőlőitése tárgyában.
156. Okanizsa határozata a polgári iskolánál felmerült többlet munkák határozata.
157. Dautova határozata egy tanítónői állás szervezése tárgyában.
158. Bács határozata a fogyasztási adókezelők díjazása tárgyában.
159. Karavukova határozata a faiskola áthelyezése és egy bikaistálló építése tárgyában.
160. Mohol határozata a Mészáros József terhelő adóösszegek kifizetése tárgyában.
161. Mohol határozata tanítói helyettesi díjak tárgyában.
162. Bácskula határozata a rendőrök és szolgák segélypénztári tagsága tárgyában.
163. Okanizsa határozata a tanköteleseket összeíró közeg díjazása tárgyában.
164. Petrovác határozata egy új tűzifecskendő beszerzése tárgyában.
165. Doroszló határozata tűzoltószerkesztés tárgyában.
166. Tovarisoa határozata Lázits Demeter pótdadjának törlése tárgyában.
167. Gákova határozata egy tanítói állás szervezése tárgyában.
168. Gardinovec határozata az utcák és terek szabályozása tárgyában.
169. Mohol határozata Szűcs Máté tanító kegydíjazása tárgyában.
170. Martonos határozata kölcsönvétel tárgyában.
171. Mohol határozata Lechner József és társai pótdadjának visszatérítése tárgyában.
172. Mohol határozata Popovits Emilia és Sándor segélyezése tárgyában.
173. Okanizsa határozata a szegényházi pótdadó elszámolása tárgyában.
174. Szeghegy határozata az írnyi fizetés felemelése tárgyában.
175. Bácsalmás határozata egy díjok alkalmazása tárgyában.
176. Bácsföldvár határozata a birtokhatár megjelölési munkák költségei tárgyában.
177. Okanizsa határozata Laczkó János tanító helyettesítése tárgyában.
178. Okanizsa határozata a tanítói gyűlés költségeihez való hozzájárulás tárgyában.
179. Csantavér határozata az 1903. évi pótköltségvetés tárgyában.
180. Bácsföldvár határozata az új házszámolás tárgyában.
181. Rigyica határozata a fogyasztási adókezelési jutalék hováfordítása tárgyában.
182. Turia határozata Jelity Teza segélyezése tárgyában.
183. Petrovoszelló határozata Czencz János segélyezése tárgyában.
184. Goszpodince határozata a Básmegyei körbe való belépése tárgyában.
185. Okanizsa határozata Kossányi Imre kártalanítása tárgyában.
186. Bácsmadaras határozata régi követelések leírása tárgyában.
187. Mosorin határozata Janyes Mátyás pótdadjának törlése tárgyában.
188. Szeghegy határozata új istálló építése s a községház javítása tárgyában.
189. Felsőszentiván határozata perköltségek kiegyenlítése tárgyában.
190. Mélykut határozata a legelő egy részének bérbeadása tárgyában.
191. Gardinovec határozata Bugarin Jefta segélyezése tárgyában.
192. Opalánka határozata a házhelyek eladása tárgyában.
193. Pivnica határozata Hoffmann Vilmos jutalmazása tárgyában.
194. Zenta határozata Szárits Bertalan tiszteletdíja tárgyában.
195. Turia határozata a betétszerkesztő bíró járandóságai tárgyában.
196. Turia határozata a postai értékek átvétele tárgyában.
197. Turia határozata óvodai helyiség bérlése tárgyában.
198. Bácsujfalu határozata a bikaistálló kijavítása és bekerítése tárgyában.
199. Zenta határozata Lajkó Mária fizetési előlege tárgyában.
200. Zenta határozata a községi adók likvidálása tárgyában.
201. Bajazetov Zsivkó kérvénye nyugdíjazása iránt.
202. Bajazetov Zsivkó kérvénye a nyugdíjazás alapjául szolgáló törzskönyvezés felémelése iránt.
203. Özv. Nágel Nándorné kérvénye özvegy nyugdíj iránt.
204. Mélykut község határozata a községi utcák és terek szabályozása tárgyában.
205. Plávna község határozata a községi közdülők közutak törzskönyvezése tárgyában.
206. Kiskér község határozata ugyanazon tárgyban.
207. Káty község határozata ugyanazon tárgyban.
208. Petrovác község határozata a köztereken a házak előtt lévő fák átengedése tárgyában.
209. Sándor község határozata a községi közmunka mikénti végrehajtása tárgyában.
210. Okanizsa község határozata a hajóhidban a jégzajlás által okozott kár megtérítése tárgyában.
211. Csurog község határozata a bácsföldvári ut helyreállítása és befásítása tárgyában.
212. Dr. Wosinszky Istvan kérelme Balfürdőn létesített nehézkórosok gyógy-, tan- és nevelőintézetének támogatása iránt.
213. Dr. Ritter Gyula zentai szolgabíró kérvénye költségek megtérítése iránt.
214. Oszivac község határozata az ottani betétszerkesztési munkálatokból kifolyólag felszólamlások mellőzése tárgyában.
215. Bácskula határozata néhai Farkas Ferenc földhasznbér határlékának törlése tárgyában.
216. Begecs község határozata behajthatlan követeléseinek leírása tárgyában.
217. Okanizsa község határozata az 1895. évi számadási térítmények elengedése tárgyában.
218. Nádaj község határozata Tyószity Nikola térítménye tárgyában.
219. Opalánka község határozata behajthatlan követeléseinek leírása tárgyában.
220. Németpalánka község határozata özv. Abelsberg Simonné községi adójának leírása tárgyában.
221. Felsőkövil, Cservenka, Bezdán, Gombos és Ada községek határozata behajthatlan követeléseinek leírása tárgyában.

222. Mélykut község határozata a „Bács-Bodrog megyei kör” alapító tagjai sorába való belépés tárgyában.

223. Béreg község határozata orgona javítás tárgyában.

224. Zenta r. t. város határozata hitelátruházás tárgyában.

225. Zenta r. t. város határozata özvegy György Alajosné segélyezése tárgyában.

226. Ugyanannak határozata Skultéty János segélyezése tárgyában.

227. Ugyanannak határozata özv. Matkovits Józsefnétől vásárolt ingatlan megvételére vonatkozó szerződés jóváhagyása tárgyában.

228. Ugyanannak határozata az iparkihágási pénzbüntetések kezelése tárgyában.

229. Bácskula község határozata az ottani toronyórák kijavitása tárgyában.

230. Sztanisics község határozata a községi végrehajtók fizetésének megállapítása.

231. Csurog község határozata iskola és óvoda építési költség fedezése tárgyában.

232. Németspalánka község határozata özv. Fridrich Sándorné községi adójának leírása tárgyában.

233. Csávoly község határozata Staub Vendel és társai pótdójának elengedése tárgyában.

234. Ada község határozata Kovács Anna és társai zálogjog törlése tárgyában.

235. Zenta város határozata a regále-alapból kölcsönvett összeg visszafizetése tárgyában.

236. Vilova község határozata az ujonnan rendszeresített mezőéri állások és ezekkel összekötött javadalmaság tárgyában.

237. Racmilitics község határozata az ottani gazdasági ismétlő iskolai tanítók tiszteletdíja tárgyában.

238. Csurog község határozata Dózsits Pál részére megszavazott kártalanítási összeg tárgyában.

239. Csantavér község határozata a községi előfogatosok béremelése tárgyában.

240. Piros község határozata a községi bába fizetése emelése tárgyában.

241. Vilovó község határozata a Pallas Lexikon beszerzése tárgyában.

242. Bezdán község határozata a hetipiacokon való elővásárlási jog korlátozása tárgyában.

243. Bácsföldvár község határozata a községi előfogatosok jutalmazása tárgyában.

244. Bácsmadas község határozata az ottani óvodai és dajkai állások rendszeresítése tárgyában.

245. Turia község határozata Sztankov Mácza segélyezése tárgyában.

246. Okanizsa község határozata a nagyvendéglő világitása tárgyában.

247. Bácsalmás község 1901. évi közpénztári számadása.

248. Matheovics község 1901., Bogyán község 1901., Krusevlya község 1899., Överbász község 1900., Újfuttak község 1901., Novoszelló község 1896., Gyurgyevó község 1900. évi közpénztári számadása.

249. Szeghegy, Ujverbász és Veprovác község 1902. évi árvapénztári számadása.

250. Parabut község 1901. évi közpénztári számadása.

251. Nádaly község: 1893. évi közpénztári számadása.

252. Kovilzentiván 1903., Sztanisics község 1903., Bács-Cséb község 1902., Gyulafalva község 1902., Sztanisics község 1903. évi pótköltségvetései.

253. Borsód község 1903., Mohol község 1903. évi közuti költségvetései.

254. Bácsalmás község 1901., Turia község 1901. évi községi számadásai.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. Utána járva a dolognak, biztosan jelezhetjük, hogy az idén a löversenyt követőleg nem lesz táncmulatság, azaz franciásan (!?) „Reunion.” Az okot, hogy miért marad el, nem sikerült megtudnunk.

Alba Nevis. Tárcaját a közlendei közé soroztuk s amint rákerül a sor, örömmel közöljük.

HIRDETÉSEK.

3343. szám.

1903.

Hirdetmény.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur az 1903. évi szeptember hó 20. án kelt 55758/1903. számú rendeletével az överbázi állami elemi iskola és kisedővoda épület építkezése alkalmából teljesítendő munkálatokat 53136 kor. 70 fil. költségösszeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivételének biztosítása céljából az **1903. évi október hó 17-ik napjának délelőtti 10 órájára** alulírt hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5% ának megfelelő bántópenz, vagy a bántópenznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámbivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

Ajánlattevő tartozik a község által felajánlott s a helyszínre szállított 300,000 drb téglát, ezret 32 korona egységárral számítva átvenni, és ezen kötelezettséget az ajánlatban is kitűntetni.

A szobán forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Zomborban, 1903. szeptember hó 30. án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Kiadó lakás.

Az apatini-uton, a városi kórházzal szemben egy kényelmes és száraz uri lakás **f. évi november hó 1-től kiadó.** A lakás 3 utcai, 1 udvari szobából, 2 konyhából, zárt folyosóból s szükséges mellékhelyiségekből áll. Évi bére 500 korona. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos, **Bosnyák József** rézműves. 5-5

4401 kig. 1903.

Pályázati hirdetmény.

Vajszka-Bogyán körjegyzőségben az irnok-végrehajtói állás üresedésébe jött — leköszönés folytán.

Az állással havi előleges részletekben fizetendő évi 720 kor. fizetés van egybekötve.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmaztatásukat s minőségüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi október hó 15-éig** nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Szláv nyelv tudása okvetlen megkívántatik.

Hódság, 1903. szeptember 22.

Szemző Károly,

3-2

főszolgabíró.

Pályázat.

A Bácspetrovozellői Keresztény Népbankhoz egy gyakorlati ismeretekkel bíró **könyvelő-gyakornok** havi 66 korona fizetéssel azonnali belépésre kerestetik.

Ajánlatok okmányokkal felszerelve az intézet igazgatóságához küldendők.

Bácspetrovozellőn, 1903. szept. 30.

Az igazgatóság.

Uj bor eladás.

Mintegy 30 hekto rizlingi, kövidinka, piros deltelimi és kevert szőlőkből tisztán szüretelt **szinmust** hektónként kapható részben már most is

Incze Gusztáv

3-1

szőlészetiében Zomborban.

ELSŐ BAJAI AGYAG-, CEMENT- ÉS GIPSZÁRUGYÁR

Özv. SPITZER SIMONNÉ és TÁRSA.

Ajánlják: **templomok, folyosók, kapubejáratok, konyhák, fürdőszobák, üzlethelyiségek, gépházak, kertiházak** stb. kövezetének, ugyszintén falak burkolására

egyszerű és diszes Metallique lapjaikat,

mint legszebb, legtartósabb és legolcsóbb burkoló anyagot.

Préselt járdatégla, gipszdiszitmények, cement diszcserép.

Mintalapokkal és költségvetéssel bármely hajó- vagy vasutállomásra szívesen szolgálunk.

13-10

Telefon 33.

**MINDENMŰ
KÖNYVNYOMDAI MUNKÁK**

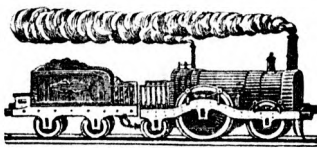
DISZES KIVITELE

A BÁCSCSA KIADÓHIVATALÁBAN

FELVÉTELEK.

Magyar királyi állam-vasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1903. ÉVI

OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda Budapest—Zimony—Belgrad.						Vissza					
szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.		szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	
7.15		2.40	3.10	10.20	ind. BUDAPEST k. p. u.	7.05	9.50	1.05	6.55		
12.33		5.47	7.57	4.05	érk. SZABADKA	11.50	5.05	9.46	1.56		
1.22	3.45	5.56		5.30	ind. SZABADKA	10.53	7.34	9.34	1.21	7.10	
1.51	4.20			5.57	Csantavér	10.21	6.59		12.56	6.14	
2.18	4.52	6.27		6.26	Bács-Topolya	9.57	6.34	9.02	12.34	5.17	
2.44	5.19	6.42		6.48	Hegyes-Feketehegy	9.27	6.01	8.46	12.05		
3.05	5.44	6.56		7.16	Verbász	9.01	5.39	8.33	11.48		
3.26	6.17			7.38	O-Kér	8.36	5.11		11.29		
3.44	6.39			8.07	Kiszács	8.16	4.50		11.13		
4.06	7.05	7.41		8.29	érk. UJVIDÉK	7.51	4.24	7.50	10.52		

Oda Szabadka—Ó-Becse				Vissza			
v. v.	sz. v.			v. v.	sz. v.		
4.40	1.30	ind. SZABADKA	érk.	8.34	5.25		
5.08	1.58	Békova		8.07	4.58		
6.19	3.21	érk. ZENTA	ind.	6.40	3.40		
7.47	5.27	Ada		5.26	2.19		
8.10	5.42	Mohol		5.05	2.02		
8.30	6.02	Bács-Petrovostzellő		4.39	1.37		
8.56	6.28	érk. Ó-BECSE	ind.	4.10	1.10		

Oda Szeged-Rókus—Zenta				Vissza			
v. v.	sz. v.			v. v.	sz. v.		
4.15	2.00	ind. SZEGED-ROKUS	érk.	8.51	5.41		
4.40	2.23	Röszke		8.28	5.19		
4.58	2.42	érk. HORGOS (136)	ind.	8.07	5.01		
5.01	2.50	ind. HORGOS	érk.	7.57	4.49		
5.20	3.09	Bács-Martonos		7.39	4.31		
5.43	3.32	Ó-Kanizsa		7.25	4.17		
6.04	3.54	Adorján		6.56	3.53		
6.29	4.19	érk. ZENTA	ind.	6.30	3.28		

Oda Szabadka—Baja				Vissza			
sz. v.	sz. v.	sz. v.		sz. v.	sz. v.	sz. v.	
4.50	1.47	6.43	ind. SZABADKA	érk.	9.29	12.43	10.28
5.25	2.22	7.18	Csikéria		8.56	12.10	9.52
6.03	2.54	7.50	Bács-Almás		8.24	11.48	9.23
6.09	3.00	7.56	Almás		8.19	11.33	9.02
6.34	3.26	8.25	Bikity-Borsód		7.54	11.08	8.34
7.08	4.00	8.59	érk. BAJA	ind.	7.17	10.32	7.43

Oda Baja—Ujvidék				Vissza			
v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.
4.00		1.15	ind. BAJA	érk.	9.15		6.50
4.11		1.25	Baja-szállásváros		9.08		6.42
4.25		1.38	Vaskút		8.53		6.26
4.51		2.01	Gara		8.32		6.00
5.09		2.16	Pigyeica		8.17		5.35
5.37		2.39	Sztanisics		8.00		5.12
5.56		2.56	Gákova		7.36		4.40
6.15		3.14	Nenadies		7.15		4.16
6.25		3.23	érk. ZOMBOR (étk.)	ind.	7.05		4.05
2.25	6.51	3.51	ind. ZOMBOR (étk.)	érk.	6.20	11.20	7.00
2.31	6.57	3.57	Zombor-vásártér		6.13	11.13	6.52
2.41	7.07	4.07	Fernbach-szállás		6.04	11.04	6.41
2.50	7.16	4.16	Zsárkóvács		5.58	10.56	6.32
3.06	7.30	4.30	O-Sztapár		5.42	10.42	6.15
3.35	7.49	4.49	Bresztovác		5.27	10.28	5.51
4.05	8.10	5.12	Hódságh		5.02	10.02	5.21
4.46	8.35	5.37	Parabuty		4.43	9.45	4.43
5.00	8.49	5.51	Paraga		4.22	9.25	4.10
5.40	9.16	6.09	ind. GAJDOBRA	érk.	4.04	9.07	3.29
5.54	9.30	6.23	Bulkesz		3.50	8.55	3.14
6.16	9.45	6.38	Petrovác-Glozsán		3.39	8.44	3.00
6.50	10.10	7.03	Futtak		3.10	8.16	2.20
7.13	10.31	7.25	érk. UJVIDÉK	ind.	2.45	7.55	1.40

Oda Szeged-Rókus—Szabadka						Vissza					
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	vegyes v.	vegyes v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.
3.05	8.10	11.45	4.31	8.00	ind. SZEGED-ROKUS	érk.	7.01	10.46	3.24	7.07	12.12
3.22	8.27	12.01	4.47	8.26	Röszke		6.42	10.31	3.09	6.52	11.57
3.35	8.42	12.15	5.02	8.48	HORGOS		6.25	10.18	2.55	6.39	11.44
3.50	8.55	12.28	5.15	9.10	Királyhalom		5.58	10.05	2.36	6.26	11.31
4.05	9.08	12.41	5.29	9.30	Palics		5.42	9.53	2.24	6.14	11.18
4.17	9.19	12.53	5.40	9.48	érk. SZABADKA	ind.	5.25	9.40	2.10	6.02	11.05

JEGYZET. Az esti 8 órától reggel 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő óraszámait kövér betűkkel vannak nyomtatva. A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvasandók.